

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/21/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119015575
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3119015575.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 03. marca 2020 prejednal sťažnosť odsúdeného

O. J.,

nar. XX.XX.XXXX v M., trvale bytom M., I. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody llava,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Pp/284/2019 zo dňa 06.02.2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Nové mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/200/2012 zo dňa 13.12.2013, právoplatným dňa 09.04.2014, bol O. J. odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, výkon ktorého trestu mu bol podmiennečne odložený s probačným dohľadom na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky.

Uznesením Okresného súdu Nové mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/200/2012 zo dňa 28.03.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23Tos/78/2018 zo dňa 29.05.2018 bolo rozhodnuté tak, že sa odsúdený v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia neosvedčil, a preto trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov vykoná, pričom bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Trestným rozkazom Okresného súdu Nové mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/159/2014 zo dňa 20.11.2014, právoplatným dňa 24.01.2015, bol O. J. odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, výkon ktorého trestu mu bol podmiennečne odložený s probačným dohľadom na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky.

Uznesením Okresného súdu Nové mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/159/2014 zo dňa 28.03.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2Tos/67/2018 zo dňa 28.02.2019 bolo rozhodnuté tak, že sa odsúdený v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia neosvedčil, a preto trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov vykoná, pričom bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Rozsudkom Okresného súdu Nové mesto nad Váhom sp. zn. 2T/36/2017 zo dňa 28.03.2018, právoplatným dňa 14.04.2018, bol O. J. odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207

ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. V jej písomných dôvodoch uviedol, že hodnotenie pedagóga nebolo v čase verejného zasadnutia pravdivé a bolo neúplné, do konania verejného zasadnutia nastali zmeny k lepšiemu a toto trvá i naďalej.

Krajský súd v Trenčíne primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený síce spĺňa formálnu podmienku z pohľadu výkonu potrebnej (1/2) výmery každého z vyššie uvedených trestov odňatia slobody (§ 66 ods. 3 Tr. zák.) a že u neho naopak nie je splnená druhá materiálna podmienka, ktorou je očakávanie vedenia riadneho života. Krajský súd sa však nestotožnil s ďalším záverom súdu prvého stupňa, že u odsúdeného bola splnená ešte aj prvá materiálna podmienka v podobe polepšenia sa.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného („Súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...“ - § 66 ods. 1 Tr. zák.), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa uvádza, že odsúdený je nekritický k spáchanej trestnej činnosti (to bolo ostatne zrejmé aj z jeho vyjadrení na verejnom zasadnutí, pričom odsúdený toto „zistenie“ vyplývajúce z jeho hodnotenia ústavom na výkon trestu ani výslovne nespochybňoval). Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto jeho postoj nemôže byť prejavom polepšenia, keď si odsúdený svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti všetkých uložených trestov odňatia slobody ešte

neuveďomuje (nepripúšťa). O to viac to platí v situáciách, keď odsúdený vykonáva tri nepodmienečné tresty odňatia slobody uložené pre ten istý trestný čin. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, tak nemôže ani dospieť k záveru, že by po podmienečnom prepustení viedol riadny život.

Krajský súd len pripomína, že zmyslom podmienečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného O. J. za podstatne sťaženú ešte aj z pohľadu doterajšieho počtu jeho odsúdení a z povahy spáchaných trestných činov, resp. totožného trestného činu, pre ktorý mu boli nariadené výkony troch trestov odňatia slobody.

Odsúdený bol doposiaľ 11-krát súdne trestaný pre úmyselné trestné činy rôznorodej povahy. V minulosti opakovane vykonal i nepodmienečné tresty odňatia slobody, pričom vo výkone trestu odňatia slobody sa nachádza po piatykrát a tresty vykonáva v strednom stupni stráženia. Navyiac bol už raz z výkonu jedného z nepodmienečných trestov odňatia slobody aj podmienečne prepustený. Zároveň bol v minulosti súdne trestaný pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005. Nemenej významnou skutočnosťou je zistenie, že podmienečne odložené výkony dvoch trestov odňatia slobody mu boli nariadené nielen preto, že nesplnil uložené povinnosti, aby v skúšobných dobách uhradil zameškané (dlžné) výživné na viaceré svoje nezaopatrené deti, ale i z dôvodu, že počas ich plynutia spáchal inú úmyselnú trestnú činnosť, pre ktorú bol aj odsúdený.

Je tak možné ustáliť, že predošlé uložené tresty odňatia slobody nemali na odsúdeného pozitívny účinok, pretože ho trvalo neodradili od ďalšieho páchania trestnej činnosti. Predchádzajúci spôsob života odsúdeného tak nedáva dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. Takýto záver nemohol zmeniť ani príslub odsúdeného, že po prepustení na slobodu bude riadne plniť svoje zákonné vyživovacie povinnosti. Tento jeho príslub považuje krajský súd za nedostatočný a neúprimný.

Účelom trestu je aj ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov.

Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uložených trestov odňatia slobody, aby uložené tresty odňatia slobody ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.